

17.13x18.58	1	11	עמוד	הארץ - כותרת	13/08/2019	69614789-0
בועז סנג'רו - ראש החטיבה למשפט פלילי וקרימינולוגי - 26330						

"מחוז ירושלים" לא היחידה

בועז סנג'רו

1998- נעלמו כ-3.5 ק"ג קוקאין מחדר שבו הוחזקו ראיות במשטרת לוס-אנג'לס. אחד מחוקרי המשטרה נתפס כמי שגנב ומ-כר את החומה. התביעה כרתה עמו עסקת טיי-עון, שבמסגרתה התחייב לחשוף את האופן שבו התנהלה היחידה המשטרתית. התברר כי עשרות שוטרים עסקו באופן שיטתי בהפלת חפים מפשע, ו"שתלו" עליהם סמים ונשק. לאחר החר-קירות שהתנהלו במחלקה, שוחררו 156 בני אדם שהורשעו בשיטה זו, רובם היספנים. הפ-רשה הוּ, הידועה כ"פרשת רמפרט", היא רק אחת מ-13 פרשות שנחשפו בשנים האחרונות בארצות הברית, שבהן חוקרי משטרה מושח-תים הפלילו באופן שיטתי יותר מאלף אזרחים. הייתכן שבישראל חוקרי משטרה יבדו ראיות ויפלילו חשודים? העמדה המסורתית של מערכת אכיפת החוק, מהמשטרה דרך הפרקליטות ועד לבתי המשפט, היא שהדבר בלתי מתקבל על הדעת. ומה עושים כשמדי פעם מתגלה בדרך נס, שחוקרי משטרה פע-לו בניגוד לחוק? כאן יש שתי גישות שונות. האחת, גישת השופט אהרן ברק בפסק דין בפרשת טובול, שלצדדי השתלטה על הפסי-קה הישראלית: "מספר קטן של פירות רקו-כים בסל מלא פירות בריאים". בתיאבון! אלא שדרכם של תפוחים רקובים להרקיב אחרים. גישה רצויה יותר מצאתי בפסיקה משנות ה-50. אדם הואשם בגניבה ובפריצה. עד הת-ביעה המרכזי היה שוטר ממדור טביעות האצ-בעות, שהעיד כי מצא התאמה בין טביעות אצבעות מהזירה לאלה של הנאשם. הנאשם

הורד בדרגה, אך הוא ממשיך למלא תפקיד במשטרה, ובפברואר 1954 הופיע כמשפטו של המערער הנוכחי בעניין של טביעת אצב-עות, כאילו לא קרה דבר. הדבר השני הוא זה, שקצין המשטרה... הרהיב עוז בנפשו להעיד כמשפט זה... עדות מטעה במתכוון. מתקבל הרושם שלהיטותם של אנשי משטרה מסו-גם של הנ"ל להשיג הרשעה נגד אנשים שהם מאמינים באשמתם, עשויה להורידם מדרך היושר וההגינות."

ואולם, גישתו הבריאה של השופט ברנ-זון היא נחלת העבר. כיום משמועלית טענה לפברוק משטרתית, קרוב לוודאי שתידחה על הסף באמירה השגורה "טענה זו, טוב היה אלמלא הועלתה". כך קרה, למשל, בענייניו של אדם שהורשע בפריצה על בסיס ראיה אחת ויחידה: סיגריה עם הדי-נא שלו שני-מצאה במרפסת דירה שנפרצה. הוא ערער לעליון, וביקש להציג בערעורו כראיה חדשה תמונות, שלטענתו מוכיחות כי הסיגריה שנמצאה במרפסת איננה הסיגריה עם הדי-נא שלו, וכי האחרונה נלקחה ממנו בעורמה בעת חקירתו במשטרה. כעת התגלה, כי במהלך צילומי סדרת הטלוויזיה "מחוז ירושלים" שתלו השוטרים בכיתו של תושב עיסאווייה רובה, ורימו את הצופים כאשר הציגו אותו כאילו נמצא כמה-לך חיפוש שערכו בכיתו. נותר רק לראות אם חשיפת הפברוק תוביל לשינוי בגישתם של השופטים כלפי טענות אזרחים בדבר פברוק ראיות נגדם.

פרופ' סנג'רו מלמד במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן ובמכללה האקדמית ספיר

וסניגורו טענו שהשוטר זייף את התוצאות. כשהעיד קצין משטרה, ראש המדור הפ-לילי במחוז תל אביב, שאל אותו הסניגור האם נכון שבעבר, במשפט רצח, נתפס אותו שוטר בזיוף טביעות אצבעות, על פי הנ-חייתו של הקצין, ואף הודה בכך. הקצין שיקר ואמר שלא ידוע לו דבר כזה. על בסיס עדו-תו דחה בית המשפט המחוזי את הטענה שה-שוטר זייף טביעות אצבעות, ואף כינה אותה "פנטסטית".

שוטרים שתלו ראיות מפלילות גם לפני הסדרה, קצין נתפס בשקר, ועדיין השופטים מאמינים אוטומטית לשוטרים

בית המשפט הרשיע את הנאשם על בסיס עדותו של השוטר הזייפן, וגור עליו שלוש שנות מאסר. בערעור לבית המשפט העליון הומצא הפרוטוקול של משפט הרצח ההוא, וניתן היה להוכיח שהשוטר אכן זייף טבי-עות אצבעות, וכי קצין המשטרה שיקר לבית המשפט.

כך כתב שופט העליון צבי ברנזון: "במ-שפט זה נתגלו לנו שני מומנטים חמורים ביותר, שיש בהם כדי לעורר דאגה רבה בלב כל מי שחרד לטוהר המידות במשטרה ולמ-שפט צדק במדינה: הדבר האחד הוא שסמל המשטרה... ניסה, באוגוסט 1953, לזייף טבי-עת אצבעות במשפט רצח והודה על כך בפו-רמבי... ננקטו נגדו אמצעים משמעתיים ואף

אמונה עיוורת

היו שוטרים ששתלו ראיות גם לפני "מחוז ירושלים", אך שופטים תמיד מאמינים למשטרה בועז סנג'רו / עמוד 11